

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2021 r.

Pozycja 128

POSTANOWIENIE

z dnia 23 marca 2021 r.

Sygn. akt Ts 133/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.S., w sprawie zgodności:

art. 94 ust. 2 zdanie trzecie ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 762, ze zm.) z art. 176 ust. 1 i art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 września 2020 r. (data nadania), T.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Orzeczeniem z 8 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]) Komisja Dyscyplinarna Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Komisja Dyscyplinarna), rozpoznawszy sprawę z wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko skarżącemu (Radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), uznała go za winnego popełnienia przewinienia służbowego polegającego na tym, że bez uzasadnionej potrzeby procesowej i z naruszeniem dobrych obyczajów, sporządził w imieniu pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Aresztu Śledczego w K. i przekazał do wysłania pismo procesowe datowane na 7 listopada 2018 r., w sprawie rozpoznawanej przed Sądem Okręgowym w K. (sygn. akt [...]), w którego treści zawarł niemerytoryczne i niezwiązane z przedmiotem procesu twierdzenia i oceny o charakterze dyskryminującym dla przesłuchanych w sprawie świadków oraz wyznawców islamu zamieszkałych w Polsce. Za powyższe przewinienie skarżącemu wymierzono karę nagany, o której mowa w art. 85 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 762, ze zm.; dalej: ustawa o Prokuraturii).

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Komisja Odwoławcza) utrzymała w mocy powyższe rozstrzygnięcie orzeczeniem z 18 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]). Wyrokiem z 27 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) Sąd Ape-

lacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Apelacyjny) oddalił – jako bezzasadne – odwołanie skarżącego od orzeczenia Komisji Odwoławczej. Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego zostało doręczone skarżącemu wraz z uzasadnieniem 23 czerwca 2020 r.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 20 listopada 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 10 grudnia 2020 r.), na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), wezwał skarżącego do usunięcia braku formalnego skargi przez doręczenie: orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej z 8 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]) wraz z czterema kopiami, orzeczenia Komisji Odwoławczej z 18 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) oraz wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r. (sygn. akt [...]).

16 grudnia 2020 r. skarżący doręczył poświadczone przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem odpisy orzeczeń wskazanych w zarządzeniu, ograniczając się jedynie do strony z sentencją, a pomijając uzasadnienia tych rozstrzygnięć.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 2 lutego 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 8 lutego 2021 r.), na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez sprecyzowanie wzorców kontroli, a konkretnie przez: wyjaśnienie, czy są nimi wskazane w *petitum* skargi art. 176 ust. 1 i art. 45 Konstytucji, czy także – przywołany w punkcie 6 jej uzasadnienia – art. 32 ust. 1 Konstytucji; wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego (wskazane jako wzorce kontroli), zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze przepis; uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanego w skardze przepisu z wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; poinformowanie, czy od wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) skarżący wniósł skargę kasacyjną lub środek odwoławczy (w tym nadesłanie – wydanego w wyniku jego rozpoznania – orzeczenia wraz z uzasadnieniem); doręczenie poświadczonego przez pełnomocnika skarżącego za zgodność z oryginałem dowodu doręczenia wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r. Skarżący został także zobligowany do doręczenia odpisów uzasadnień (poświadczonych przez pełnomocnika skarżącego za zgodność z oryginałem): orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej z 8 sierpnia 2019 r. ([...]), orzeczenia Komisji Odwoławczej z 18 grudnia 2019 r. ([...]), a także wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r.

W piśmie procesowym z 15 lutego 2021 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia. Oświadczył w nim, że od wyroku Sądu Apelacyjnego nie została wniesiona skarga kasacyjna, a także, że wzorcem kontroli dla zaskarżonego przez niego przepisu jest także art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze art. 94 ust. 2 zdanie trzecie ustawy o Prokuraturii narusza wyrażone w art. 176 ust. 1 i art. 45 Konstytucji prawo do merytorycznego rozpoznania sprawy w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym. Zwrócił uwagę na to, że orzekający w jego sprawie Sąd Apelacyjny był „pierwszą i jedyną instancją odwoławczą” od orzeczenia, w którym wymierzono mu karę nagany. Był też „jedynym ustawowo niezawisłym i niezależnym od Pracodawcy organem orzekającym w sprawie, który rozpoznał sprawę merytorycznie, rozstrzygnął spór, orzekł o «winie» rozumianej jako popełnienie deliktu dyscyplinarnego oraz wydał orzeczenie w kwestii, która dotyczyła szeroko rozumianych praw obywatelskich”. Zdaniem skarżącego poddany kontroli Trybunału przepis narusza także prawo do równego traktowania i zakaz dyskryminacji (art. 32 ust. 1 Konstytucji), ponieważ wyłącza z systemu dwuinstancyjnej kontroli sądowej tylko niektóre, a nie wszystkie grupy zawodowe.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane ostateczne orzeczenie o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje występującego z tym środkiem prawnym do określenia podstawy prawnej tego orzeczenia, natomiast ust. 2 pkt 1 do dołączenia do skargi orzeczenia wydanego na podstawie przepisu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

2.1. Skarżący poddał kontroli Trybunału Konstytucyjnego art. 94 ust. 2 zdanie trzecie ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 762, ze zm.; dalej: ustawa o Prokuraturii) w brzmieniu: „Od orzeczenia sądu apelacyjnego skarga kasacyjna nie przysługuje”. Wypełniając procesowy obowiązek, o którym mowa w art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK, przedstawił wyrok Sądu Apelacyjnego oddalający jego odwołanie od orzeczenia Komisji Odwoławczej.

2.2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zakwestionowany w skardze przepis nie był podstawą prawną powyższego orzeczenia. Wprawdzie w jego uzasadnieniu (s. 33) sąd przywołał treść zakwestionowanej przez skarżącego regulacji, było to jednak podyktowane koniecznością przedstawienia całokształtu stanu prawnego stanowiącego podstawę rozpoznania odwołania skarżącego. W dołączonym do skargi konstytucyjnej wyroku Sąd Apelacyjny nie odnosił się do kwestii zaskarżalności wydanego przez siebie rozstrzygnięcia, a jedynie do zarzutów sformułowanych w odwołaniu. Sytuację procesową skarżącego kształtował więc m.in. art. 94 ust. 2 zdanie pierwsze i drugie ustawy o Prokuraturii. Wyrażone z nich normy statuują odwołanie od orzeczeń komisji dyscyplinarnej II instancji, stanowią także o tym, że do jego rozpoznania stosuje się przepisy ustawy – Kodeks postępowania cywilnego o apelacji.

2.3. Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że skoro w badanej sprawie występuje brak tożsamości podstawy prawnej orzeczenia wydanego w sprawie skarżącego i przedmiotu zaskarżenia, to analizowana skarga nie spełnia podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK (por. postanowienie pełnego składu TK z 10 marca 2015 r., sygn. SK 65/13, OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35).

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

3. Niezależnie od powyższego Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że złożony środek prawny nie spełnia także innych warunków przekazania go do merytorycznej oceny.

3.1. Stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę może wnieść „Każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. Dlatego art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK stanowi, że skarga konstytucyjna zawiera wskazanie, która konstytucyjna wolność lub prawo skar-

żącego, i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone. Punkt 3 tego przepisu obliguje natomiast skarżącego do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

3.2. Istota zarzutów sformułowanych w skardze dotyczy naruszenia prawa „do dwuinstancyjnego postępowania przed niezawisłym sądem”. Jako podstawę skargi skarżący wskazał art. 176 ust. 1 i art. 45 Konstytucji, określające standardy rozpoznania sprawy przez sąd oraz zawierające gwarancje w zakresie postępowania sądowego. W ten sposób nie mogło jednak dojść do wskazania sposobu naruszenia praw konstytucyjnych skarżącego. W swoich orzeczeniach Trybunał wielokrotnie bowiem podkreślał, że art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 Konstytucji gwarantują dwuinstancyjność postępowania sądowego jedynie w odniesieniu do spraw, które od początku do końca są rozpoznawane przez sądy. Jeśli natomiast kontrola sądowa pojawia się dopiero na pewnym etapie toczącego się postępowania, to zasada dwuinstancyjności postępowania przed organami sądowymi nie musi być respektowana. Nie dotyczy ona więc sytuacji, w których rozstrzygnięcie w pierwszej instancji wydaje nie sąd, lecz – tak jak w analizowanej sprawie – organ dyscyplinarny. W wyroku z 8 grudnia 1998 r. (sygn. K 41/97, OTK ZU nr 7/1998, poz. 117) Trybunał stwierdził bowiem, że sprawy z zakresu postępowania dyscyplinarnego nie należą do kategorii tzw. spraw sądowych, w związku z tym nie ma konstytucyjnego obowiązku respektowania tych zasad, które bezpośrednio wynikają z art. 176 ust. 1 Konstytucji, bo nie są to sprawy od początku do końca rozpatrywane przez sądy, a tylko poddane końcowej kontroli ze strony sądu (zob. także wyroki TK z 11 czerwca 2002 r., sygn. SK 5/02, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 41 oraz 12 maja 2003 r., sygn. SK 38/02, OTK ZU nr 5/A/2003, poz. 38).

3.3. Wyrok Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r. (sygn. akt [...]) nie ma więc – co przyjął skarżący – charakteru orzeczenia wydanego w pierwszej instancji, lecz jest wyrazem sądowej kontroli rozstrzygnięcia zapadłego w postępowaniu dyscyplinarnym (zob. postanowienie TK z 24 lutego 2015 r., sygn. Ts 13/15, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 111 i przywołane w nim orzeczenia).

3.4. Odnośnie do zarzutu niezgodności zakwestionowanego w skardze przepisu z art. 32 ust. 1 Konstytucji Trybunał przypomina, że wyrażona w nim zasada równości wobec prawa ma charakter niesamoistny. Oznacza to, że każdorazowy zarzut jej naruszenia musi zostać powiązany z konstytucyjnym prawem podmiotowym jednostki (zob. postanowienie pełnego składu TK z 24 października 2001 r., sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225). W analizowanej skardze zarzut nierównego traktowania został połączony z prawem do dwuinstancyjnego postępowania przed niezawisłym sądem (art. 176 ust. 1 i art. 45 Konstytucji). Skoro jednak skarżący nie wskazał sposobu jego naruszenia, to ocena zarzutu naruszenia praw wynikających z art. 32 ust. 1 Konstytucji jest bezprzedmiotowa.

4. Trybunał Konstytucyjny stwierdza także, że skarżący nie wykonał punktu 5a zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 2 lutego 2021 r., ponieważ nie doręczył poświadczanego przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem dowodu doręczenia wyroku Sądu Apelacyjnego z 27 maja 2020 r.

Wymóg udokumentowania orzeczenia, w związku z którym została wniesiona do Trybunału skarga konstytucyjna, ma swoje źródło w art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK. Wprawdzie przepis ten nie określa formy dokumentu, jaki powinien być przedstawiony przez skarżącego, ale niewątpliwie musi być to dokument wiarygodny, z którego jednoznacznie wynika data otrzymania przez skarżącego ostatecznego orzeczenia. Takim dokumentem jest w szczegól-

ności zwrotne potwierdzenie odbioru, które w świetle utrwalonego orzecznictwa jest dokumentem urzędowym, korzystającym z domniemania zgodności z prawdą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2011 r., sygn. akt V CZ 123/10, Lex nr 785895). Dla Trybunału dokumentem wiarygodnym jest także koperta, w której doręczono skarżącemu orzeczenie, lub jej kopia poświadczona przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem.

Powyższe okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 i 2 u.o.t.p.TK – kolejnymi podstawami odmowy nadania analizowanej skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.